
Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Finnmark
Kommune:	2030/Sør-Varanger
Opprinnelig funksjon:	Demonstrasjon- og forsøksgard
Nåværende funksjon:	Miljøsentor
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	18

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
5148	BESTYRERBOLIG	1935 - 1936	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør/Utomhus	193101151	20/71
5150	DRENGESTUE	1935	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Utomhus	193167535	20/71
5151	DRIFTSBYGNING	1937	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Utomhus	193101135	20/71
5157	KONTOR-/LAB.BYGNING	1992	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Utomhus	15213183	20/71
5155	STABBUR	1939	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Utomhus	193101186	20/71
5152	TIDL. HØNSEHUS	1947 - 1950	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Utomhus	193101143	20/71
11737	VAKTTÅRN H96	1954	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	Ukjent	20/71

Vern kompleks

Formål:	Ta vare på det opphavelge tunet på Svanhovd med bjørkeallè som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising i Pasvikdalen som ledd i kolonialiseringa av Pasvikdalen.
Begrunnelse:	<p>Ta vare på tårnet som vart bygd i 1954 for å overvake Russland og Nikel, eit tårn som erstatta eit tårn bygd i 1935 for å få turistradikken over frå finsk til norsk side, og som vart nytta som vakttårn av tyskarane under krigen og som brann ned i 1944.</p> <p>Svanhovd representerer ei særmerkt del av forsøkshistoria. Svanhovd er ein del av Bioforsk si historie, men Svanhovd vart i første rekke etablert som ledd i fornrskingspolitikken i mellomkrigstida. Oppbygginga var ein del av ein aktiv statleg politikk for å sikre norsk busetting i grenseområdet mot Finland, der det også var finsk og samisk busetting.</p> <p>Svanhovd vart etablert i 1934 som Statens demonstrasjons- og forsøksgard med læringeplassar for at bureisarane med sjølvsyn skulle få sjå korleis eit moderne gardsbruk skulle drivast. Svanhovd spela ein vesentleg rolle når det gjeld koloniseringa og bureisinga i dalen.</p> <p>Svanhovd er også ein del av krigshistoria i Norge. Her budde det omlag 250 tyske soldatar under krigen, og anlegget er eit av svært få bygningsmiljø i Øst-Finnmark som ikkje vart brend ned i 1945.</p> <p>Anlegget som vart bygd opp føre krigen er tatt godt vare på i sin opphavelge tilstand og utgjør ein verdifull heilskap. Anlegget har høg bygningshistorisk verdi og står som eit sjeldan eksempel på landbruksarkitektur som følgje av statleg engasjement i Finnmark på 1920-30 talet. Det er mange spor både i eksteriør og interiør som formidlar nasjonale ideal og ambisjonar på den tida. Anlegget er eitt av dei få verk av arkitekt Harald Sund som er att i Nord-Norge.</p>
Omfang:	<p>Vernet omfattar tunet og alléen inn til forsøksgarda, med hovudbygning, drengestue, stabbur, hønsehus og driftsbygning og den nye kontor -og laboratoriebygninga med kurs- og konferansesenteret.</p> <p>Vernet omfattar i tillegg vakttårnet som ligg eit stykke frå garda, og som Svanhovd for nokre år sidan overtok ansvaret for.</p>

Beskrivelse kulturmiljø

Bygningsmiljøet er prega av eit indre gardstun som opnar seg når ein forlet bjørkealléen inn på tunet. Svanhovd er i tillegg til flate jordbruksareal omkransa av slake lier med bjørk og furuskog. Langs alléen inn til tunet er det også ein velstelt botanisk hage, den einaste i sitt slag i Finnmark.

Inntil det gamle gardstunet ligg sjølv kontor- og laboratoriebygninga, med kurs og konferansesenter, og i randsonene til tunet, bustader, verkstadbygningar og garasjar, og fem kilometer unna ligg det særmerkte og verneverdige vakttårnet H96.

Kulturmiljøet på tettstaden Svanvik, like ved Svanhovd har ei interessant historie sidan det var den første styraren på Svanhov, Sverre Mosling, som utarbeidde reguleringsplanen for Svanvikområdet.

Eiendomshistorikk

Svanhovd vart bygd opp under bureisinga i Pasvikdalen i 1934 som Statens demonstrasjons- og forsøksgard med lærlingeplassar. Ein skulle her få sjå og lære korleis eit moderne gardsbruk skulle drivast. Garden skulle ha kontrollavlsstasjon for høns og vera svinavlsstasjon, og vera administrasjonsetret for Statens Bureising.

Frå gamalt (1775) hadde det vore ein viss bureising i Pasvikdalen, men når staten no bygde opp Svanhovd, så var det mellom anna også for å sikre norsk busetnad i dette grensestroket. Bureisinga i Pasvikdalen var ein viktig del av fornorskingspolitikken i området, og eit politisk ynskje om å markere norsk territorium. Svanhovd vart etablert som ein lekk i dette, og saman med oppbygginga av industrisamfunnet Sør-Varanger førte det til folketalsvekst og bygging av skole, kyrkje og vegar i dalen.

I 1940 sette tyskerne opp fire bygningar på Svanhovd, og det bodde 250 soldater her. Hønehuset som stod uferdig brende dei ned, men Svanhovd vart spart for "den brente jords taktikk" under tilbaketrekkinga 18.oktober 1944. Russarane reiv sommarfjøset og forlet landet i 1945. I 1945 fungert Svanhovd som husvære for huslause nordmenn og som telefonstasjon og folkeskole.

Svanhovd vart ein del av Statens forskingsstasjonar i landbruk i 1987, og omorgansiert og etablert som miljøseier i 1993. Svanhovd miljøseier vart oppretta gjennom eit samarbeid mellom Miljøverndepartementet, Landbruksdepartementet, Finnmark fylkeskommune og Sør-Varanger kommune. Svanhovd som miljøseier skulle arbeide med natur - miljø- og landbruksfaglege spørsmål. Oppbygginga kom delvis som ein følgje av nedbygginga av AS Sydvaranger og oppløysinga av Sovjetunionen, der ord som glasnost og perestroika ofte vart brukt. Svanhovd kunne dermed bli eit naturleg knutepunkt i det grensenære norsk-russiske miljøsamarbeidet.

I 1997 vart Svanhovd utvida ved utbygging av eit kurs- og konferansesenter, med konferanseserom og 45 overnattingsrom. I 1999 var Svanhovd botaniske hage opna som det einaste i sitt slag i Finnmark.

Svanhovd er i dag ei FoU-eining under Bioforsk Jord- og Miljø med oppgåver knytt til natur- miljø- og landbruksfaglege spørsmål i Barentsregionen, Sporing av bjørn ved hjelp av DNA-analysar er eit viktig fagfelt. Nasjonalparksenteret for Øvre Pasvik nasjonalpark har i dag tilhald på Svanhovd, likeins beredskapsavdeling til Statens strålevern, to private firma og Posten.

Verneverdige bygg

Byggnr: 11737
GAB nr: Ukjent
Navn: VAKTTÅRN H96
Byggeår: 1947

Byggnr: 5148
GAB nr: 193101151
Navn: BESTYRERBOLIG
Byggeår: 1936

Byggnr: 5150
GAB nr: 193167535
Navn: DRENGESTUE
Byggeår: 1935

Byggnr: 5151
GAB nr: 193101135
Navn: DRIFTSBYGNING
Byggeår: 1937

Byggnr: 5152
GAB nr: 193101143
Navn: TIDL. HØNSEHUS
Byggeår: 1950

Byggnr: 5155
GAB nr: 193101186
Navn: STABBUR
Byggeår: 1939

Byggnr: 5157
GAB nr: 15213183
Navn: KONTOR-
/LAB.BYGNING
Byggeår: 1992

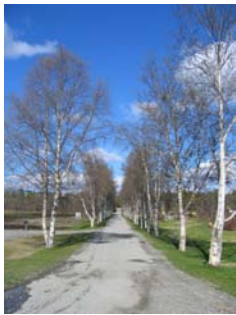
Utomhusanlegg

Elementnr:

Elementnavn:

Beskrivelse: Bjørkealléen på begge sidene av innkjørsla til miljøsentret vart planta i 1937.

Det gamle tunet er eit firkanttun omkransa av bygningar på tre sider og med plenareal i midten

Fasade søraust Foto: Håkon Skarstad

Fasader nordaust Foto: Håkon Skarstad

Fasade nord Foto: Håkon Skarstad

Fasade sørvest Foto: Håkon Skarstad

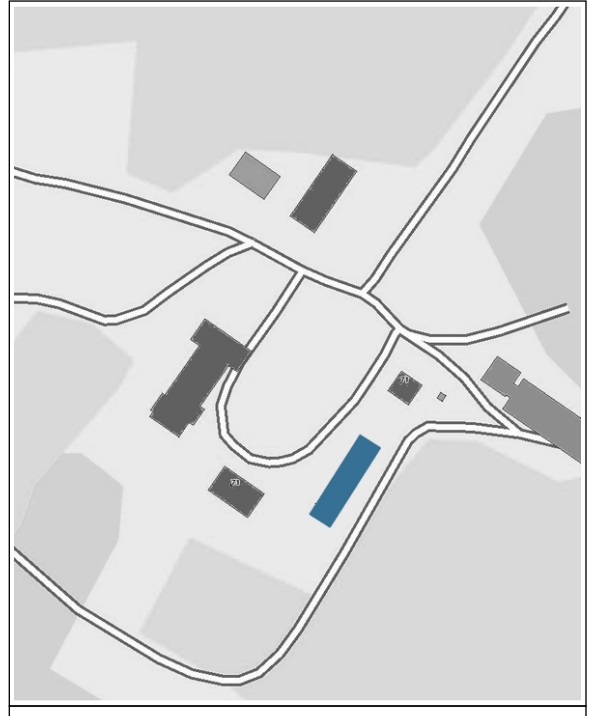

BYGNING 5148 BESTYRERBOLIG

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	193101151
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1935 - 1936
Byggherre:	Landbruksdepartementet
Arkitekt:	Harald T. Sund
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Styrbustaden er ein austnorsk villatype i nyklassistisk stil tilpassa ein noko anleis funksjon. Huset i to etasjar står på ein full kjellar i betong. Ytterkleddinga er tømmermannspanel, stort sett slik det opphavelg var. Taket er kledd med lokalprodusert flat betongstein. Gerikten over hoveddøra er original, men døra er skifta ut. Likeeins er troppa inn til huset skifta ut med ei industritropp i ekstrudert aluminium. Den ytre kjellardøra er original, men dei andre ytterdørene er skifta ut. Alle vindaugo er skifta ut med husmorvindaugo med utvendige sprosser.

Sammendrag bygningshistorie

Arkitektoppdraget for styrbustaden på Svanhovd fekk Harald T. Sund (1876-1940). Sund var sterkt inspirert av norsk byggeskikk og arkitekturhistorie. Han omsatte eldre arkitektur til eit moderne prega formspråk utan å kopiere førebilete. Han stod for ei nøktern formgiving og denne bygningen er eitt av dei få profane bygningar som Sund teikna som står att og som ikkje vart brend ned i 1945.

Huset er utvendig slik det vart bygd, men med visse utskiftingar av dører og vindaugo. Innvendig har det skjedd ein del moderniseringar.

Bygningshistorikk

1935	1936	Dette huset vart bygd som styrbustad. Huset er eit våningshus av austnorsk type i nyklassistisk stil
1950		Den metta engelskraude farga på huset vart erstatta med lys gul farge slik huset har i dag.
1979		Alle vinduge blei skifta ut med husmorvindaugo med utvendige sprosser, bortsett frå loftsvindago som er originale. Utvendige dører er også skifta ut, bortsett frå ei kjellardør.
2006		Huset blir restaurert og modernisert innvendig tilpassa bruksbehovet i dag.

Vern

Formål:	Ta vare på hovudbygningen i seg sjølv og som ein viktig del av tunet som viser Svanhovd som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising som ledd i koloniseringa av Pasvikdalen.
Begrunnelse:	Bygningen vart oppført saman med fire andre bygningar og inngår som ein viktig del av det indre tunet i vest. Denne bygningen saman med dei andre er eit dei få byggverk som står att etter arkitekt Harald T. Sund. Bygningen og bygningsmiljøet fortel om kolonialiseringa av Pasvikdalen, forsøksverksemda og staten sin sentrale rolle i området.
Omfang:	Eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn:

Beskrivelse: Styreren som lokal norsk "embetsmann" fikk respekt ut frå korleis han budde og gjennom romprogrammet til bustaden. Inngangshallen med kamin/garderobe av jugendgrunntypen er for denne bygningen redusert til gang. Dette kan vera eit funksjonalistisk trekk. At det ikkje er utgang mot hagen understrekar "hovudbygning med norsk storgardspreg", der hallen som var vanleg er redusert til ein gang.

Opphavelig hadde huset ein borgarleg innretta plan med samanhengjande stove og spise-stove med skyvedører mellom stovene. Vidare røykerom og kontor mot tunet. Plantypen har jugendpreg. 1. etasje inneheld kjøken, daglegstove (spise-stove), storstove, røykerom, spiskammers, garderobe, entré, kjøkengang og vindfang. 2. etasje inneheld kontor, gjesterom, to soverom, bad og pikeværelse.

Det er slett vekselpanel på veggane. Vekselpanelet i himlinga er skifta ut og kledd med plater, og det er nye profilerte fliser på golvet. Fyllingsdørene er det tatt vare på. Dørene er empireprega med fire liggjande rektangulære slette fyllingar med enkel plattprofil. Dei opphavelige dørklinkene er enkle i støypt messing. Innvendig tropp er tatt vare på. Troppa er empireprega med slette spiler i gelenderet. Handløparen sluttar i ein enkel flat volutt, skåre ned i ein profilert meglar. Jarnomnen i empirekopi er tatt vare på i eitt av soveromma.

BYGNING 5148 BESTYRERBOLIG

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Håkon Skarstad

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Fasade sørvest Foto: Håkon Skarstad

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

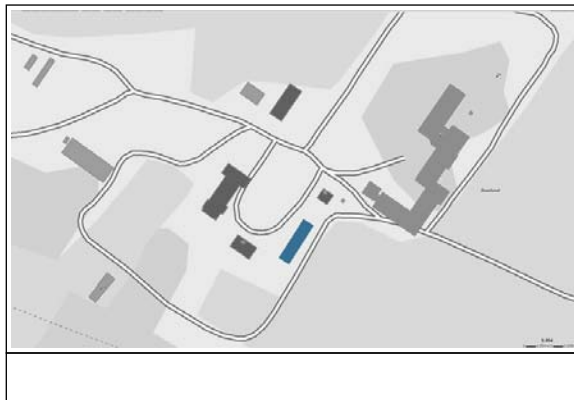
Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

BYGNING 5150 DRENGESTUE

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	193167535
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1935
Byggherre:	Landbruksdepartementet
Arkitekt:	Harald T. Sund
Opprinnelig funksjon:	Landbruk
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Drengestova er på perspektivteikninga til arkitekt Sund teikna i to etasjar med eit vognskjultilbygg. 2. etasje har eit utkraging slik som andre etasje i driftsbygningen. Dette er eit trekk inspirert av renessanse tømmerarkitektur. I begge etasjar er det att ein del av dei opphavelige vindauge, men dei fleste er husmorvindaug med utvendige sprosser. Ytterdørene er frå 1972. Bygningen er oppført i bindingsverk med tømmermannspanel. Huset var opphavleg raudmalt, men er no gul slik som styrarbustaden. Huset har original betongtakstein produsert i området.

Sammendrag bygningshistorie

Huset vart oppført som husvære for tilsette og med hyblar for lærlingar. Huset blir framleis nytta som husvære, men delar leigd ut til kontor.

Bygningshistorikk

1935	Drengestova vart bygd i 1935 som husvære for dei tilsette. Huset hadde også kontor, snikkarverkstad og vognbu.
1951	Drengestova blir ombygd med kjøken, spisesal, rom for fire lærlingar, kontor, møtesal, snikkarverkstad og to mindre leiligheiter til agronom og røktar.
1952	Drengestova blir bygd ut med leiligheiter, kontor og snekkerverkstad i 1. etasje.
1967	Ein del av drengestova blir ominnreia til forsøkslaboratorium
1972	Vognskjuldelen blir påbygd med 2. etasje.

Vern

Formål:	Ta vare på drengestova i seg sjølv og som ein viktig del av tunet som viser Svanhovd som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising som ledd i koloniseringa av Pasvikdalen.
Begrunnelse:	Drengestova vart bygd som husvære for dei tilsette. Huset varrt bygd saman med med fire andre bygningar og danner ein viktig del av tunet i sør. Denne bygningen er saman med dei andre eitt av dei få byggverka som står att etter arkitekt Harald T. Sund. Huset er del av eit bygningsmiljø som fortel om kolonialiseringa av Pasvikdalen, forsøksverksemda og staten sin sentrale rolle i området.
Omfang:	Eksteriøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:	
Interiørnavn:	
Beskrivelse:	Ingen spesiell interiør

BYGNING 5150 DRENGESTUE

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Håkon Skarstad

Fasade søraust Foto: Håkon Skarstad

Foto: Line Bårdseng

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

BYGNING 5151 DRIFTSBYGNING

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	193101135
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1937
Byggherre:	Landbruksdepartementet
Arkitekt:	Harald T. Sund
Opprinnelig funksjon:	Landbruk
Nåværende funksjon:	Landbruk
Bygningsart:	Driftsbygning
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Fasaden til driftsbygninga frå 1937 er omlag slik den var, bortsett frå at det er bygd på ein breiare del med to siloar i aust. Det er ein silo på kvar side av køyrebrua som tidlegare var av tømmer, men som utvendig no er i betong. Vindaugo i fjøset var opphavelag småruta glas med tre ruter i høgda. Eitt slikt vindaugo står att i gavlen. Bygget har ei utkraging i andre etasje. Huset har tømmermannspanel i første etasje og slett låvepanel i andre etasje med liggjande panel i gavlen. Gjødelskjelleren er av betong. Takstolkonstruksjonane er endra etter 1936-37. Mellom anna er innvendig køyrebru fjerna, låven opna opp og gjeve rom for innstallering av elektrisk skinne og heis med høygrabb.

Sammendrag bygningshistorie

Huset ser ut som driftsbygningar flest i Norge, med husdyrom for mjølkeku i første etasje og låvebru og lagerrom for høy i andre etasje. Bygningen har gjennom åra endra karakter gjennom påbygging av siloar og ved at den opphavelge køyrebrua er fjerna og takkonstruksjonen endra slik at takstolane på låven er opne og frittberande. Fjøset har dessutan fått tette gjødelsportar og våtkomposteringsanlegg for husdyrgjødsel. Huset var i bruk for mjølkeproduksjon fram til 2005.

Bygningshistorikk

1935	Driftsbygningen vart oppført.
1951	Påbygd med ein ny silo.
1966	Takstolane vart opne og frittberande
1970	Fjøset vart utvida og modernisert.
1975	Ny modernisering og utviding.

Vern

Formål:	Ta vare på driftsbygningen i seg sjølv og som ein viktig del av det gamle tunet som viser Svanhovd som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising som ledd i kolonisering av Pasvikdalen, som miljøsender og i dag FoU-eining i Barentsregionen.
Begrunnelse:	Bygningen vart oppført saman med fire andre bygningar og dannar ein viktig del av tunet i nord. Denne bygningen er saman med dei andre eitt av dei få byggverka som står att etter arkitekt Harald T. Sund, og som ikkje vart brennd ned i 1945. Bygningen og bygningsmiljøet fortel om staten si satsing i kolonialiseringa av Pasvikdalen, forsøksverksemda og staten sin sentrale rolle i området.
Omfang:	Eksteriøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Foto: Håkon Skarstad

Fasade sør Foto: Håkon Skarstad

BYGNING 5151 DRIFTSBYGNING

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

BYGNING 5157 KONTOR-/LAB.BYGNING

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ,SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	15213183
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1992
Byggherre:	Bioforsk
Arkitekt:	Borgen, Bing Lorentzen og Kristina
Opprinnelig funksjon:	Undervisning/forskning
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningbeskrivelse

Bygningen er sammansett, og oppført i to fasar. Den er oppført av panelt bindingsverk og gipsplater. Fundamentet er av betong. Taket er tekt med hoggen skifer. Eit paviljongaktig rom med pyramideforma tak er utvendig dekorert med bjørkestammar.

Sammendrag bygningshistorie

Samtidig som Svanhovd vart ein del av Statens Forskningsstasjonar i Landbruk (SFL) i 1987 la ei arbeidsgruppe frå Finnmark fylkeskommune og Sør-Varanger kommune fram ein rapport med tanke på etablere eit miljøfagleg kompetansesenter for næringsutvikling i arktiske område. Dette arbeidet hadde mellom anna samanheng med nedbygginga av AS Sydvaranger, og at det var viktig å etablere ny verksemd i området.

Arbeidet med å etablere eit miljøfagleg senter vart vidareført av SFL med oppbygging av eit miljøsender med tre avdelingar. I 1991 løyver staten 10 millionar kroner til oppbygging av senteret, og i 1993 skjedde den offisielle opninga. Svanhovd var då etablert som miljøsender med ansvar for å arbeide med natur-, miljø-, og landbruksfaglege spørsmål i Barentsregionene.

Kontor- og laboratoriebygninga fekk i tillegg til kontoravdeling, laboratorieavdeling, auditorium og anlegg for simultanoversetting med plass til 80 personer, fleire mindre møterom, treningsrom, TV-stuer og peisestue med vinterhage og eit lite bibliotek.

Som ein møtestad mellom aust og vest var det årleg 3-5000 personar innom Svanhovd og behov for bygging av ei internatfløy med opphaldsrom, melde seg snart. Difor gav Landbruksdepartementet i 1995 Statsbygg i oppdrag å stå for planlegging og bygging av ny internatfløy med opphaldsrom og møterom. I 1997 var internatfløya ferdig ferdig med 43 gjesterom og plass til 50 personar. Samstundes vart kjøkkenet i byggetrinn I utvida og ombygd.

Bygningshistorikk

1992	Bygningen oppført.
1996	Internatfløya oppført.

Vern

Formål:	Ta vare på dette nye og moderne bygningskomplekset som ei nysatsing i Barentsregionen som ei vidareføring av Svanhovd som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising og kolonisering av Pasvikdalen i mellomkrigstida.
Begrunnelse:	Bygget vitnar om statleg satsing som følgje av nedlegginga av AS Sydvaranger, og som følgje av opnare forhold til Russland etter at Sovjet vart oppløyst. Svanhovd skulle no bli eit knutepunkt i det grensenære norsk-russiske miljøsam arbeidet. Bygget er ein del av eit verdifullt bygningsmiljø som fortel om Bioforsk sin tidlegare og nye rolle i Pasvikdalen.
Omfang:	Eksteriøret.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Foto: Håkon Skarstad

Foto: Line Bårdseng

BYGNING 5157 KONTOR-/LAB.BYGNING

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Line Bårdseng

BYGNING 5155 STABBUR

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	193101186
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1939
Byggherre:	Landbruksdepartementet
Arkitekt:	Harald T. Sund
Opprinnelig funksjon:	Landbruk
Nåværende funksjon:	Fritid
Bygningsart:	Stabbur
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Stabburet er tømra i 1. etasje og stod opphavelg på åtte betongpillarer. Den andre etasjen har bindigsverksvegg. Den omkringgåande svalen er fiktiv. Ei avdeling utgjer den eigentlege svalen. Målinga på tømmeret er fjerna.

Opphavelg var det to separate lagerrom i første etasje. Andre etasje hadde uhøvla tømmermannspanel. Det er spor etter dei opphavelge gluggane under vindaugo. Gluggane var truleg utan glas.

Bygningen står no berre på betongpillalar i bakkant. Stabburklokka og tårnet var ikkje med på teikninga til Sund i 1938. Dørane er nye, er i flamma panel og liknar dei opphavelge.

Sammendrag bygningshistorie

Stabburet vart bygd i 1939. Huset vart i førstninga nytta som stabbur, men helst bygd fordi det var ein naturleg del av eit gardstun. Huset vart ominnreidd til forsøksformål i 1968 og i 1991/92 vart huset gjort om til ei lita leiligheit, med kjøkken, stove og fire senger.

Bygningshistorikk

1939	Stabburet vart bygd.
1968	Stabburet ominnreidd for forsøksverksemd, og vindaugo utvida.
1991	Stabburet gjort om til leiligheiter, med kjøkken, stove og fire sengeplassar. Vindaugo blir utvida.

Vern

Formål:	Ta vare på stabburet som i seg sjølv og som ein viktig del av det gamle tunet som viser Svanhovd som forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising som ledd i koloniseringa av Pasvikdalen.
Begrunnelse:	Huset vart bygd omlag samstundes med fire andre bygningar i samband med opprettinga av Svanhovd, og av den grunn del av eit verdifullt bygningsmiljø som fortel om staten si satsing og forsøksverksemda. Huset inngår som ein viktig del av tunet i sør.
Omfang:	Eksteriøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 5155 STABBUR

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Line Bårdseng

Fasade sørvest Foto: Håkon Skarstad

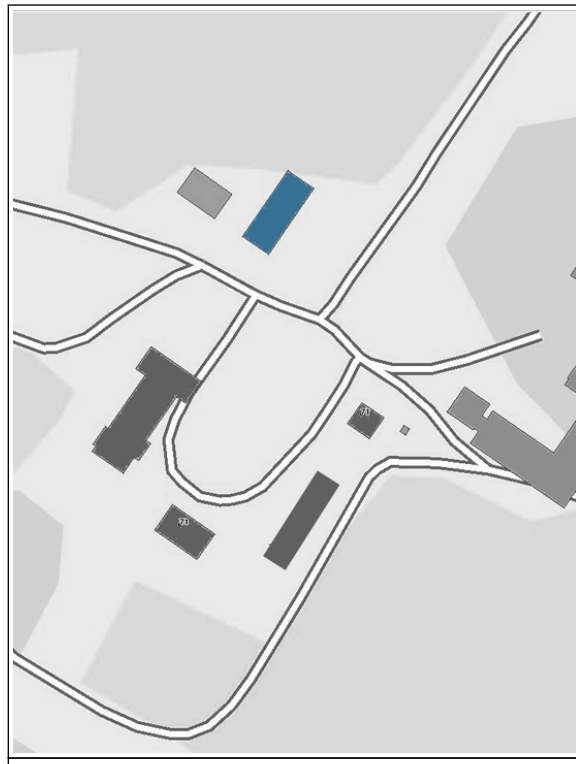
Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Fasade nordaust Foto: Håkon Skarstad

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	193101143
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1947 - 1950
Byggherre:	Landbruksdepartementet
Arkitekt:	Harald T. Sund
Opprinnelig funksjon:	Landbruk
Nåværende funksjon:	Landbruk
Bygningsart:	Fjøs/stall
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Det tidlegare hønsehuset som også var grisehus er i dag ein lagerbygning i to etasjar. Huset står på ein grunnmur av betong og er kledd med tømmermannspanel og har små toramma vindaugo. Innvendig har huset fått eternittplater og verkstadporten i vestenden er bygd seinare. Fyllingsdørene i andre etasje er originale, likeeins taket som er tekt med betongstein frå området. Huset som vart oppført etter krigen er ein kopi av det som vart oppført i 1940, men som brann ned under krigen.

Sammendrag bygningshistorie

Det tidlegare hønse- og grisehuset frå 1940 vart ikkje tatt i bruk på grunn av krigen. Huset brende tyskarane ned i 1944. Det noverande huset vart bygd i 1947-50 og er ein kopi av det opphavslege hønse- og grisehuset. Huset har endra funksjon og vert i dag brukt som garasje, redskapshus og lagerplass.

Bygningshistorikk

1938	1944	Huset vart oppført føre krigen, men huset brende tyskarane ned i 1944
1947	1950	Ein kopi av bygninga som brann ned i 1944 vart oppført på nytt.

Vern

Formål:	Ta vare på det tidlegare hønse- og grisehuset i seg sjølv og som ein viktig del av det gamle tunet som viser Svanhovd forsøks- og demonstrasjonsgard og administrasjonssenter for norsk bureising som ledd i koloniseringa av Pasvikdalen.
Begrunnelse:	Huset vart bygd omlag samstundes med fire andre bygningar og er ein del av det indre tunet på Svanhovd. Denne bygningen er saman med fire andre bygningar eit av dei få byggverk som står att etter arkitekt Haraldt T. Sund. Bygningen og bygningsmiljøet fortel om koloniseringa av Pasvikdalen, forsøksverksemda og staten sin sentrale rolle i området.
Omfang:	Eksteriøret.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 5152 TIDL. HØNSEHUS

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

BYGNING 11737 VAKTTÅRN H96

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ,SVANHOVD

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	BIOFORSK
GAB nr:	Ukjent
Gnr/bnr:	20/71
Oppført:	1954
Byggherre:	Forsvarsdepartementet
Arkitekt:	Ukjend
Opprinnelig funksjon:	Fritid
Nåværende funksjon:	Fritid
Bygningsart:	Tårn
Regulering:	Uregulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Tårnet er oppført på betongpillarar og kafeen er panelt bindingsverk på betongfundament. Taket er tekt med papp.

Sammendrag bygningshistorie

Tårnet som vart bygd i 1954 vart bygd av det norske forsvaret for å overvake området mot Russland og Nikel, men forhistoria til tårnet er like interessant.

Staten v/Landbruksdepartentet bygde eit utkikstårn her i 1935 for å få turisttrafikken over frå finsk til norsk side av Pasvikelva. Utkikstårnet hadde restaurant i toppen. Arkitekt var Harald T. Sund. Tårnet ligg på det høgaste punktet i området, 96 meter over havet.

Tårnet vart overtatt av tyskarane i 1940 som vakttårn. Tårnet brann ned i 1944 ved eit uhell. Staten v/Forsvarsdepartementet bygde så eit nytt vakttårn i 1954/55 for å overvake området over mot Russland og Nikel. Kven som no teikna tårnet kjenner ein ikkje til, med det vart bygd av Jacob Brun frå Hemnesberget. Tårnet vart i 1958/59 utvida med ei koiie til soldatane. Då "den kalde krigen" var over vart tårnet overført til Svanhovd i 1997. Huset blir i dag brukt som turistattraksjon, med kiosk og kafé i koiia.

Bygningshistorikk

1935	Staten bygde tårnet for å få ein del av reiseverksemda over frå finsk til norsk side av Pasvikelva. Tårnet med restaurant på toppen, vart reist av Jacob Brun frå Hemnesberget. Tårnet vart overtatt av tyskarane i 1940 og brukt som vakttårn.
1944	Tårnet brann ned ved eit uhell 4. mai 1944.
1954	Forsvaret overtok eigedomen i 1954, og bygde då observasjonstårnet som står i dag for å overvake området over mot Russland og Nikel.
1957	I 1957 bygde forsvaret tilbygget med namnet "Koiien" for soldatane som hadde vaktteneste her.
1997	Den militære funksjonen opphøyrd etter kvart og i 1995 vart tårnet lagt ut for sal og overført til Svanhovd miljøseniter. Tårnet har no fått attende sin opphavelige funksjon som utkikspost for turistar mv.

Vern

Formål:	Ta vare på eit tårn som vart bygd som vakttårn under "den kalde krigen" Det tidlegare tårnet som stod her vart bygd til turistformål i mellomkrigstida og brukt av tyskarane under krigen.
Begrunnelse:	Dette tårnet og det tidlegare tårnet som brann ned synleggjer både den norske koloniseringa av Pasvikdalen og forsvaret si rolle i området, og då spesielt i perioden under "den kalde krigen".
Omfang:	Eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 11737 VAKTTÅRN H96

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn: Kjøken

Beskrivelse: Kjøkenet har originale skap og benkar.

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Line Bårdseng

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

BYGNING 11737 VAKTTÅRN H96

Kompleks 1858 BIOFORSK JORD OG MILJØ, SVANHOVD

Foto: Lars Jacob Hvinden-Haug

Foto: Line Bårdseng